Suvestinė redakcija nuo 2019-03-01 iki 2019-04-30

Nutarimas paskelbtas: Žin. 2009, Nr. 93-4011, i. k. 109106ANUTA00O3-105

VALSTYBINĖS KAINŲ IR ENERGETIKOS KONTROLĖS KOMISIJOS
N U T A R I M A S

DĖL ATSISKAITOMŲJŲ KARŠTO VANDENS APSKAITOS PRIETAISŲ APTARNAVIMO MOKESČIO SKAIČIAVIMO METODIKOS

2009 m. liepos 21 d. Nr. O3-105
Vilnius

Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos šilumos ūkio įstatymo (Žin., 2003, Nr. 51-2254; 2007, Nr. 130-5259; 2009, Nr. 61-2402) 15 straipsnio 3 dalimi, Valstybinė kainų ir energetikos kontrolės komisija (toliau vadinama – Komisija) n u t a r i a:

1. Patvirtinti Atsiskaitomųjų karšto vandens apskaitos prietaisų aptarnavimo mokesčio skaičiavimo metodiką.

2. Nustatyti, kad karšto vandens tiekėjai atsiskaitomųjų karšto vandens apskaitos prietaisų aptarnavimo mokesčio skaičiavimo projektą savivaldybės institucijai teikia kartu su karšto vandens kainos dedamųjų projektu.

3. Nustatyti, kad kol nepatvirtintas Lyginamosios analizės aprašas, skaičiavimuose vadovaujamasi viešai Komisijos skelbiamais vidutiniais geriamojo vandens pardavimo veiklos lyginamosios analizės rodikliais.

4. Pripažinti netekusiais galios Centralizuotai tiekiamos šilumos ir karšto vandens kainų nustatymo metodikos (Žin., 2003, Nr. 74-3471; 2006, Nr. 32-1171; 2007, Nr. 34-1272) punktus, reglamentuojančius karšto vandens pardavimo kainos skaičiavimo tvarką.

KOMISIJOS PIRMININKAS VIRGILIJUS PODERYS

PATVIRTINTA
Valstybinės kainų ir energetikos kontrolės komisijos
2009 m. liepos 21 d. nutarimu Nr. O3-105
(Valstybinės kainų ir energetikos kontrolės komisijos
2019 m. vasario 28 d. nutarimo Nr. O3E-58
redakcija)

ATSISKAITOMŲJŲ KARŠTO VANDENS APSKAITOS PRIETAISŲ APTARNAVIMO MOKESČIO SKAIČIAVIMO METODIKA

I SKYRIUS
BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Atsiskaitomųjų karšto vandens apskaitos prietaisų aptarnavimo mokesčio skaičiavimo metodika (toliau – Metodika) nustato atsiskaitomųjų karšto vandens apskaitos prietaisų aptarnavimo mokesčio (toliau – apskaitos prietaisų aptarnavimo mokestis) skaičiavimo principus ir kainodaros reikalavimus.

2. Metodika privaloma visiems Lietuvos Respublikos šilumos ūkio įstatymo (toliau – Įstatymas) numatytiems subjektams, skaičiuojantiems ir nustatantiems apskaitos prietaisų aptarnavimo mokestį.

3. Apskaitos prietaisų aptarnavimo mokestis grindžiamas nediskriminavimo, būtinųjų sąnaudų susigrąžinimo, stabilumo ir kryžminio subsidijavimo draudimo principais.

4. Atsiskaitomuosius karšto vandens apskaitos prietaisus (toliau – apskaitos prietaisai) daugiabučio namo butuose ir kitose patalpose įrengia, prižiūri ir jų patikrą atlieka karšto vandens tiekėjai ar kiti asmenys, teikiantys atsiskaitomųjų karšto vandens apskaitos prietaisų aptarnavimo paslaugas (toliau – Ūkio subjektas).

5. Apskaitos prietaisai įrengiami laikantis Pastatų karšto vandens sistemų įrengimo taisyklių, patvirtintų Lietuvos Respublikos energetikos ministro 2017 m. liepos 19 d. įsakymu Nr. 1-196 „Dėl Pastatų karšto vandens sistemų įrengimo taisyklių patvirtinimo“, ir Šilumos tiekimo ir vartojimo taisyklėse, patvirtintų Energetikos ministro 2010 m. spalio 25 d. įsakymu Nr. 1-297 „Dėl Šilumos tiekimo ir vartojimo taisyklių patvirtinimo“, nustatytų reikalavimų. Šių prietaisų patikros terminus nustato Lietuvos Respublikos ūkio ministerija, priežiūrą atlieka Lietuvos metrologijos inspekcija.

II SKYRIUS
SĄVOKOS

6. **Atsiskaitomieji karšto vandens apskaitos prietaisai** – vartotojų sunaudoto karšto vandens kiekio matavimo priemonės, pagal kurių rodmenis atsiskaitoma su tiekėju už suvartotą karštą vandenį.

7. **Atsiskaitomųjų karšto vandens apskaitos prietaisų aptarnavimas** – atsiskaitomųjų karšto vandens apskaitos prietaisų įrengimas, tinkamos jų techninės būklės ir nustatyto matavimų tikslumo užtikrinimas, patikros organizavimas.

8. **Atsiskaitomųjų karšto vandens apskaitos prietaisų aptarnavimo mokesčio skaičiavimo ataskaitinis laikotarpis** – paskutiniai finansiniai metai iki apskaitos prietaisų aptarnavimo mokesčio projekto rengimo pradžios, už kuriuos pateikta reguliavimo apskaitos sistemos metinė atskaitomybė su nepriklausomo audito išvada.

9. **Atsiskaitomųjų karšto vandens apskaitos prietaisų aptarnavimo mokestis** – mokestis, mokamas už apskaitos prietaisų aptarnavimo paslaugas.

10. **Būtinosios sąnaudos** – pagal Metodiką nustatytos veiklos plano galiojimo laikotarpio sąnaudos, naudojamos apskaitos prietaisų aptarnavimo mokesčiui skaičiuoti, būtinos saugiam ir patikimam paslaugos teikimui mažiausiomis sąnaudomis.

11. **Karšto vandens vartotojas** – asmuo, kurio naudojami karšto vandens vartojimo prietaisai nustatyta tvarka prijungti prie karšto vandens perdavimo tinklų ar pastato vidaus karšto vandens sistemų ir kuris karštą vandenį perka pagal karšto vandens pirkimo–pardavimo sutartį.

12. **Veiklos planas** – Ūkio subjekto parengtas dokumentas, kuriame nurodyti per Ūkio subjekto pasirinktą ir su savivaldybės institucija suderintą laikotarpį planuojami atlikti apskaitos prietaisų aptarnavimo darbai, plėtra, šiam planui įgyvendinti reikalingos lėšos ir finansavimo šaltiniai.

13. Kitos sąvokos atitinka Įstatyme, Šilumos sektoriaus įmonių apskaitos atskyrimo ir sąnaudų paskirstymo reikalavimų apraše, patvirtiname Valstybinės kainų ir energetikos kontrolės komisijos (toliau – Komisija) 2018 m. gruodžio 31 d. nutarimu Nr. O3E-470 „Dėl Šilumos sektoriaus įmonių apskaitos atskyrimo ir sąnaudų paskirstymo reikalavimų aprašo patvirtinimo“, ir Šilumos kainų nustatymo metodikoje, patvirtintoje Komisijos 2009 m. liepos 8 d. nutarimu Nr. O3-96 „Dėl Šilumos kainos nustatymo metodikos“, nurodytas sąvokas.

III SKYRIUS
APSKAITOS PRIETAISŲ APTARNAVIMO MOKESČIO NUSTATYMO TVARKA

14. Apskaitos prietaisų aptarnavimo mokestį (eurais vartotojui per mėnesį arba eurais per mėnesį už apskaitos prietaisą) veiklos plano vykdymo laikotarpiui nustato savivaldybių tarybos.

15. Apskaitos prietaisų aptarnavimo mokestis diferencijuojamas pagal duomenų nuskaitymo būdą. Ūkio subjektas mokesčio diferencijavimo principus derina su savivaldybės institucija.

16. Nepasibaigus veiklos plano vykdymo laikotarpiui, apskaitos prietaisų aptarnavimo mokestis gali būti perskaičiuojamas vartotojų kainų indeksui pasikeitus daugiau kaip 10 proc. Tokiu atveju Ūkio subjektas savivaldybės institucijai teikia naują apskaitos prietaisų aptarnavimo mokesčio skaičiavimo projektą.

17. Apskaitos prietaisų aptarnavimo mokestis taikomas, kai apskaitos prietaisai įrengti ir jie nuosavybės teise priklauso Ūkio subjektui.

18. Ūkio subjektas apskaitos prietaisų aptarnavimo mokesčiui nustatyti savivaldybės institucijai pateikia Veiklos planą, apskaitos prietaisų aptarnavimo mokesčio skaičiavimo projektą (Metodikos priedas), jo pagrindimą ir kitus skaičiavimams patikrinti reikalingus dokumentus. Skaičiavimai atliekami be pridėtinės vertės mokesčio (PVM).

19. Apskaitos prietaisų aptarnavimo mokestis skelbiamas viešai likus ne mažiau kaip mėnesiui iki jo įsigaliojimo ir taikomas nuo kito mėnesio pirmos dienos.

IV SKYRIUS
APSKAITOS PRIETAISŲ APTARNAVIMO MOKESČIO KAINODARA

20. Pagal Metodiką apskaičiuojamos ir nustatomos būtinosios apskaitos prietaisų aptarnavimo sąnaudos ir investicijų grąža.

21. Ūkio subjektas, teikdamas apskaitos prietaisų aptarnavimo mokesčio skaičiavimo projektą, turi pateikti išsamią informaciją, reikalingą ir pakankamą įsitikinti sąnaudų pagrįstumu bei būtinumu. Jeigu Ūkio subjektas nepateikia reikiamos informacijos ir neįrodo sąnaudų pagrįstumo, laikoma, kad Ūkio subjekto sąnaudos yra nepagrįstos. Nepagrįstos sąnaudos nėra įtraukiamos nustatant apskaitos prietaisų aptarnavimo mokestį.

22. Nustatant apskaitos prietaisų aptarnavimo mokestį, atsižvelgiama į:

22.1. apskaitos prietaisų aptarnavimo paslaugai faktiškai priskirtų būtinųjų sąnaudų apimtis ataskaitiniu arba planuojamu laikotarpiu;

22.2. lyginamosios analizės atitinkamų rodiklių vertes. Jei atitinkamos Ūkio subjektų grupės efektyvumas didesnis nei Ūkio subjekto, tokiu atveju Ūkio subjektui nustatoma jo grupės efektyvumą atitinkanti sąnaudų dalis. Jei Ūkio subjekto efektyvumas viršija atitinkamos Ūkio subjektų grupės efektyvumą, nustatoma Ūkio subjekto faktinių sąnaudų apimtis. Lyginamosios analizės rodiklius skaičiuoja Komisija, vadovaudamasi Šilumos gamybos, perdavimo, mažmeninio aptarnavimo, karšto vandens tiekimo ir atsiskaitomųjų karšto vandens apskaitos prietaisų

aptarnavimo veiklų lyginamosios analizės aprašu, patvirtintu Komisijos 2011 m. liepos 29 d. nutarimu Nr. O3-219 (toliau – Lyginamosios analizės aprašas);

22.3. po apskaitos prietaisų aptarnavimo mokesčio ataskaitinio laikotarpio įvykusius reikšmingus įvykius, turinčius įtakos planuojamam sąnaudų dydžiui ir struktūrai;

22.4. priežastis, kurias Ūkio subjektas nurodė kaip lemiančias planuojamo sąnaudų apimties pokyčius, pagrįstumą.

23. Ūkio subjektai, įgyvendindami apskaitos atskyrimą ir sąnaudų paskirstymą, turi vadovautis Šilumos sektoriaus įmonių apskaitos atskyrimo ir sąnaudų paskirstymo reikalavimų aprašu.

V SKYRIUS
APSKAITOS PRIETAISŲ APTARNAVIMO MOKESČIO SKAIČIAVIMAS

24. Ūkio subjektui pasirinkus ir savivaldybės institucijai pritarus, apskaitos prietaisų aptarnavimo mokestis gali būti nustatomas arba eurais vartotojui per mėnesį, arba eurais per mėnesį už apskaitos prietaisą.

Apskaitos prietaisų aptarnavimo mokestis, taikomas eurais vartotojui per mėnesį, skaičiuojamas pagal priklausomybę:

$$T_{apsk} = \frac{FC+JR}{V_{sk}x12}; \quad (1)$$

čia:

T_{apsk} – apskaitos prietaisų aptarnavimo mokestis, Eur/vartot. per mėn.;

FC – būtinosios apskaitos prietaisų aptarnavimo sąnaudos, tūkst. Eur/metams;

JR – investicijų grąža, tūkst. Eur/metams;

V_{sk} – Ūkio subjekto aptarnaujamoje teritorijoje esančių karšto vandens vartotojų skaičius.

25. Apskaitos prietaisų aptarnavimo mokestis, taikomas eurais per mėnesį už apskaitos prietaisą, skaičiuojamas pagal priklausomybę:

$$T_{apsk} = \frac{FC+JR}{A_{sk}x12} \quad (2)$$

čia:

T_{apsk} – apskaitos prietaisų aptarnavimo mokestis, Eur per mėn. už apsk. pr.;

A_{sk} – Ūkio subjekto aptarnaujamoje teritorijoje esantiems karšto vandens vartotojams įrengtų (reikiamų įrengti) apskaitos prietaisų skaičius.

26. Būtinosios apskaitos prietaisų aptarnavimo sąnaudos nustatomos atsižvelgus į Metodikos 22.1–22.4 papunkčių reikalavimus ir Veiklos planą, kaip Metodikos 26.1–26.5 papunkčiuose nurodytų sąnaudų grupių metinių apimčių suma. Būtinąsias apskaitos prietaisų aptarnavimo sąnaudas sudaro:

26.1. einamojo remonto ir aptarnavimo, administracinių, rinkodaros ir kitos sąnaudos, kurios skaičiuojamos atsižvelgiant į Metodikos 22.1–22.4 papunkčius;

26.2. apskaitos prietaisų nusidėvėjimo (amortizacijos) sąnaudos. Jos skaičiuojamos nuo apskaitos prietaisų pradinės vertės, taikant apskaitos prietaisų metrologinės patikros galiojimo metų skaičių, atitinkantį nusidėvėjimo normatyvą. Ilgalaikio turto verte nepripažįstamas turtas, įsigytas už gautas subsidijas, dotacijas, Europos Sąjungos skirtas struktūrinių fondų lėšas;

26.3. personalo sąnaudos:

26.3.1. metinis darbo užmokesčio fondas skaičiuojamas apskaitos prietaisų aptarnavimo darbuotojų, įskaitant apskaitos prietaisų aptarnavimo paslaugai priskirtų bendrosios veiklos darbuotojus, skaičių padauginus iš darbuotojų vidutinio darbo užmokesčio:

26.3.1.1. vidutinis apskaitos prietaisų aptarnavimo darbuotojų darbo užmokesčio dydis ribojamas Lietuvos statistikos departamento skelbiamo elektros, dujų, garo tiekimo ir oro kondicionavimo sektoriaus vidutiniu mėnesiniu darbo užmokesčiu;

26.3.1.2. kai Ūkio subjekto faktinis ataskaitinio laikotarpio ir planuojamas darbuotojų skaičius yra mažesnis už atitinkamos Ūkio subjektų grupės lyginamosios analizės rodiklius, planuojamas darbuotojų vidutinis darbo užmokestis gali būti didesnis už Lietuvos statistikos departamento atsiskaitomųjų karšto vandens apskaitos prietaisų mokesčio skaičiavimo metu paskutinius skelbiamus elektros, dujų, garo tiekimo ir oro kondicionavimo sektoriaus vidutinio mėnesinio darbo užmokesčio duomenis;

26.3.1.3. kai Ūkio subjekto faktinis ataskaitinio laikotarpio ir planuojamas darbuotojų skaičius yra didesnis už atitinkamos Ūkio subjektų grupės lyginamosios analizės rodiklius, planuojamas darbuotojų skaičius yra ribojamas atitinkamos Ūkio subjektų grupės lyginamosios analizės rodikliais;

26.3.1.4. kai Ūkio subjekto planuojamas darbuotojų skaičius yra didesnis už faktinį ataskaitinio laikotarpio darbuotojų skaičių ir (arba) planuojamas darbo užmokesčio fondas yra didesnis už faktinį ataskaitinio laikotarpio darbo užmokesčio fondą, Ūkio subjektas turi pateikti darbuotojų skaičiaus ir (arba) darbo užmokesčio fondo didėjimą pagrindžiančius dokumentus;

26.3.1.5. visais atvejais darbo užmokesčio fondas negali viršyti siektino darbo užmokesčio fondo sumos, apskaičiuojamos siektiną darbuotojų skaičių padauginus iš Lietuvos statistikos departamento atsiskaitomųjų karšto vandens apskaitos prietaisų mokesčio skaičiavimo metu paskutinio skelbiamo elektros, dujų, garo tiekimo ir oro kondicionavimo sektoriaus vidutinio mėnesinio darbo užmokesčio;

26.3.2. įmokos socialiniam draudimui skaičiuojamos vadovaujantis teisės aktuose nustatyta tvarka;

26.3.3. kitos personalo sąnaudos skaičiuojamos atsižvelgiant į Metodikos 22.1–22.4 papunkčius;

26.4. mokesčių sąnaudos skaičiuojamos vadovaujantis galiojančiais mokesčių sritį reglamentuojančiais teisės aktais;

26.5. finansinės sąnaudos skaičiuojamos įvertinus šių sąnaudų būtinumą apskaitos prietaisų aptarnavimo paslaugoms teikti;

26.6. būtinųjų sąnaudų, priskirtinų apskaitos prietaisų aptarnavimo paslaugai, apimtis nustatoma pagal priklausomybę:

$$FC = C_{DA} + C_M + C_P + C_T + C_{FIN} + C_A + C_S + C_O; \quad (3)$$

čia:

FC – būtinųjų sąnaudų, priskirtinų apskaitos prietaisų aptarnavimo paslaugai, apimtis, tūkst. Eur/metams;

$\mathbf{C_{DA}}$ – nusidėvėjimo (amortizacijos) sąnaudos, priskirtinos paslaugai, tūkst. Eur/metams;

$\mathbf{C_M}$ – einamojo remonto ir aptarnavimo sąnaudos, priskirtinos paslaugai, tūkst. Eur/metams;

$\mathbf{C_P}$ – personalo sąnaudos, priskirtinos paslaugai, tūkst. Eur/metams;

$\mathbf{C_T}$ – mokesčių sąnaudos, priskirtinos paslaugai, tūkst. Eur/metams;

$\mathbf{C_{FIN}}$ – finansinės sąnaudos, priskirtinos paslaugai, tūkst. Eur/metams;

$\mathbf{C_A}$ – administracinės sąnaudos, priskirtinos paslaugai, tūkst. Eur/metams;

$\mathbf{C_S}$ – rinkodaros ir pardavimų sąnaudos, priskirtinos paslaugai, tūkst. Eur/metams;

$\mathbf{C_O}$ – kitos pastoviosios sąnaudos, priskirtinos paslaugai, tūkst. Eur/metams.

27. Investicijų grąža skaičiuojama pagal priklausomybę:

$$JR = FC \times \frac{r}{100}; \quad (4)$$

čia:

JR – investicijų grąža, tūkst. Eur/metams;

r – investicijų grąžos norma, lygi karšto vandens tiekimo veiklai nustatytam investicijų grąžos dydžiui, proc.

VI SKYRIUS
APSKAITOS PRIETAISŲ APTARNAVIMO MOKESČIO PROJEKTO REIKALAVIMAI

28. Apskaitos prietaisų aptarnavimo projektui teiktinos informacijos reikalavimai:

28.1. paskutinių metų finansinės atskaitomybės ataskaitos ir audito išvados (teikia Ūkio subjektai, kurie nėra šilumos ar karšto vandens tiekėjai);

28.2. aiškinamasis raštas, kuriame pateikiama informacija apie apskaitos prietaisų aptarnavimo projekte nurodytas planuojamas sąnaudas, šių sąnaudų išsamūs skaičiavimai (lentelių ar kita forma) bei jų pagrindimas, reikalingi ir pakankami įsitikinti sąnaudų pagrįstumu ir būtinumu;

28.3. apskaitos prietaisų aptarnavimo mokesčio skaičiavimai (Metodikos priedas). Jeigu apskaitos prietaisų aptarnavimo mokestis, vadovaujantis Metodikos 15 punktu, yra diferencijuojamas, apskaitos prietaisų aptarnavimo mokesčio skaičiavimai (Metodikos priedai) pateikiami pagal kiekvieną duomenų nuskaitymo būdą;

28.4. kiti apskaitos prietaisų aptarnavimo mokesčio skaičiavimams patikrinti būtini duomenys.

VII SKYRIUS
BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

29. Metodika nereguliuoja apskaitos prietaisų nuosavybės klausimų bei turtinių santykių, atsirandančių aptarnaujant šiuos prietaisus. Šie klausimai sprendžiami vadovaujantis Lietuvos Respublikos civiliniu kodeksu, įstatymais, Vyriausybės nutarimais ir kitais teisės aktais.

Priedo pakeitimai:
Nr. O3E-58, 2019-02-28, paskelbta TAR 2019-02-28, i. k. 2019-03361

Priedų pakeitimai:

Atsiskaitomųjų karšto vandens apskaitos prietaisų aptarnavimo mokesčio skaičiavimo metodikos priedas pagal nutarimą Nr. O3E-58
Priedo pakeitimai:
Nr. O3-363, 2014-07-28, paskelbta TAR 2014-07-29, i. k. 2014-10649
Nr. O3E-58, 2019-02-28, paskelbta TAR 2019-02-28, i. k. 2019-03361

Pakeitimai:

1.
Valstybinė kainų ir energetikos kontrolės komisija, Nutarimas
Nr. O3-363, 2014-07-28, paskelbta TAR 2014-07-29, i. k. 2014-10649
Dėl Valstybinės kainų ir energetikos kontrolės komisijos 2009 m. liepos 21 d. nutarimo Nr. O3-105 „Dėl Atsiskaitomųjų karšto vandens apskaitos prietaisų aptarnavimo mokesčio skaičiavimo metodikos“ pakeitimo

2.
Valstybinė kainų ir energetikos kontrolės komisija, Nutarimas
Nr. O3E-58, 2019-02-28, paskelbta TAR 2019-02-28, i. k. 2019-03361
Dėl Valstybinės kainų ir energetikos kontrolės komisijos 2009 m. liepos 21 d. nutarimo Nr. O3-105 „Dėl Atsiskaitomųjų karšto vandens apskaitos prietaisų aptarnavimo mokesčio skaičiavimo metodikos“ pakeitimo